

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

2 iulie 2015*

„Trimitere preliminară — Agricultură — Politica agricolă comună — Schemă de plată unică — Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 — Articolul 44 alineatul (2) — Regulamentul (CE) nr. 73/2009 — Articolul 34 alineatul (2) litera (a) — Noțiunea «hectar eligibil pentru ajutor» — Suprafețe situate de-a lungul pistelor, al căilor de rulare și de oprire — Utilizare pentru activități agricole — Admisibilitate — Recuperarea ajutoarelor agricole acordate în mod necuvenit”

În cauza C-684/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Vestre Landsret (Danemarca), prin decizia din 16 decembrie 2013, primită de Curte la 23 decembrie 2013, în procedura

Johannes Demmer

împotriva

Fødevareministeriets Klagecenter,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii S. Rodin, A. Borg Barthet (raportor), E. Levits și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Demmer, de G. Lund, avocat;
- pentru guvernul danez, de C. Thorning, în calitate de agent, asistat de R. Holdgaard, avocat;
- pentru guvernul elen, de I. Chalkias și de O. Tsirkinidou, în calitate de agenți;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de H. Kranenborg și de L. Grønfeldt, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: daneza.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 februarie 2015,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, rectificare în JO 2004, L 94, p. 70, Ediție specială, 03/vol. 49, p. 177), a articolului 34 alineatul (2) litera (a) și a articolului 137 din Regulamentul (CE) nr. 73/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1290/2005, (CE) nr. 247/2006, (CE) nr. 378/2007 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 (JO L 30, p. 16, rectificare în JO 2010, L 43, p. 7), precum și a articolului 73 alineatele (4) și (5) din Regulamentul (CE) nr. 796/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004, de stabilire a normelor de aplicare a eco-condiționării, a modulării și a sistemului integrat de gestionare și control, prevăzute de Regulamentul nr. 1782/2003 (JO L 141, p. 18, Ediție specială, 03/vol. 56, p. 210), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2184/2005 al Comisiei din 23 decembrie 2005 (JO L 347, p. 61, Ediție specială, 03/vol. 68, p. 140, denumit în continuare „Regulamentul nr. 796/2004”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Demmer, pe de o parte, și Fødevareministeriets Klagecenter (centrul pentru reclamații al Ministerului Alimentației, denumit în continuare „Klagecenter”), pe de altă parte, în legătură cu eligibilitatea pentru ajutor, în cadrul schemei de plată unică, a suprafețelor utilizate pentru producerea de furaje deshidratate și care sunt situate de-a lungul pistelor, al căilor de rulare și de oprire ale bazei aeriene din Skrydstrup (Danemarca) și ale aeroportului din Aalborg (Danemarca).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 1782/2003

- 3 Considerentul (21) al Regulamentului nr. 1782/2003 prevede:
„Schemele de sprijin din cadrul politicii agricole comune acordă un ajutor direct de venit, în special pentru a asigura un nivel de viață echitabil pentru populația agricolă. Acest obiectiv este strâns legat de conservarea zonelor rurale [...]”
- 4 Articolul 1 din acest regulament prevede:
„Prezentul regulament stabilește:
[...]
— un ajutor de venit acordat agricultorilor (denumit în continuare «regimul de plată unică»),

[...]

5 Potrivit articolului 2 literele (b) și (c) din regulamentul menționat, în sensul acestuia:

„(b) «exploatație» înseamnă ansamblul unităților de producție gestionate de agricultor și situate pe teritoriul aceluiași stat membru;

(c) «activitate agricolă» înseamnă producția, creșterea sau cultivarea de produse agricole, inclusiv recoltarea, mulsul, creșterea și deținerea de animale în scopuri agricole sau menținerea terenurilor în bune condiții agricole și de mediu, astfel cum sunt stabilite la articolul 5;”

6 Articolul 43 alineatul (1) primul paragraf din același regulament prevedea:

„Fără să aducă atingere articolului 48, orice agricultor beneficiază de un drept la plata pe hectar, calculat prin împărțirea cuantumului de referință la media pe trei ani a numărului total de hectare care dădeau dreptul, în perioada de referință, la plăți directe a căror listă figurează în anexa VI.”

7 Articolul 44 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 prevedea:

„(1) Orice drept la plată pentru un hectar eligibil pentru ajutor conferă dreptul la plata cuantumului stabilit de dreptul respectiv.

(2) «Hectar eligibil pentru ajutor» reprezintă orice suprafață agricolă a exploatației ocupată cu terenuri arabile și pășuni permanente, cu excepția suprafețelor ocupate cu culturi permanente sau păduri sau destinate unor activități neagricole.”

Regulamentul nr. 73/2009

8 Regulamentul nr. 73/2009 a abrogat și a înlocuit Regulamentul nr. 1782/2003 începând de la 1 ianuarie 2009.

9 Considerentul (49) al Regulamentului nr. 73/2009 prevedea:

„În alocarea inițială a drepturilor de plată de către statele membre, unele greșeli au dus la plăți deosebit de mari către agricultori. Această nerespectare a regulilor de alocare face, în mod normal, obiectul unei corecții financiare, până când sunt luate măsuri corective. Cu toate acestea, luând în considerare timpul care a trecut de la momentul când drepturile de plată au fost alocate pentru prima dată, corecția necesară ar duce la constrângeri legale și administrative disproporționate pentru statele membre. Din rațiuni de securitate juridică, alocarea acestor plăți ar trebui, în consecință, regularizată.”

10 Potrivit articolului 2 din același regulament, se aplicau următoarele definiții:

„(b) «exploatație» înseamnă ansamblul unităților de producție gestionate de agricultor și situate pe teritoriul aceluiași stat membru;

(c) «activitate agricolă» înseamnă producția, creșterea sau cultivarea de produse agricole, inclusiv recoltarea, mulsul, creșterea și deținerea de animale în scopuri agricole sau menținerea terenurilor în bune condiții agricole și de mediu, astfel cum sunt stabilite la articolul 6;

[...]

(h) «suprafață agricolă» înseamnă orice suprafață de teren arabil, pășune permanentă sau culturi permanente.”

11 Articolul 34 din regulamentul menționat prevedea:

„(1) Ajutorul din cadrul schemei de plată unică se acordă agricultorilor la activarea drepturilor de plată pe hectar eligibil. Drepturile de plată activate vor acorda dreptul la plata sumei stabilite în cadrul schemei.

(2) În sensul prezentului titlu, «hectar eligibil» înseamnă:

(a) orice suprafață agricolă a exploatației și orice suprafață plantată cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție (cod NC ex 06 02 90 41), care este utilizată pentru o activitate agricolă sau, în cazul în care suprafața este utilizată și în activități neagricole, activitatea agricolă să predomine [...]

[...]

În conformitate cu procedura menționată la articolul 141 alineatul (2), Comisia stabilește norme detaliate privind utilizarea hectarelor eligibile pentru activități neagricole.

Cu excepția unui caz de forță majoră sau a unor circumstanțe excepționale, hectarele îndeplinesc condiția de eligibilitate pe parcursul întregului an calendaristic.”

12 Articolul 137 din Regulamentul nr. 73/2009 prevedea:

„(1) Drepturile de plată alocate agricultorilor înainte de 1 ianuarie 2009 sunt considerate legale și reglementate începând cu 1 ianuarie 2010.

(2) Alineatul (1) [al prezentului articol] nu se aplică drepturilor de plată alocate agricultorilor pe baza unor cereri care prezintă greșeli materiale, cu excepția cazurilor în care eroarea nu a putut fi detectată în mod rezonabil de către agricultor.

[...]”

Regulamentul (CE) nr. 795/2004

13 Potrivit articolului 2 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 795/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a schemei de plată unică prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 (JO L 141, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 56, p. 193), se definea „suprafața agricolă», suprafața totală a terenurilor arabile, a pășunilor permanente și a culturilor permanente”.

Regulamentul (CE) nr. 370/2009

14 Considerentul (3) al Regulamentului (CE) nr. 370/2009 al Comisiei din 6 mai 2009 de modificare a Regulamentului nr. 795/2004 (JO L 114, p. 3) prevede:

„Dispozițiile referitoare la eligibilitate stabilite în articolul 3b din Regulamentul [...] nr. 795/2004 sunt caduce și, în consecință, ar trebui eliminate. Totuși, articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul [...] nr. 73/2009 include utilizarea hectarelor eligibile pentru activități neagricole. Ar trebui stabilit un cadru de criterii pentru toate statele membre.”

- 15 Articolul 1 punctul 3 din Regulamentul nr. 370/2009 a adăugat la Regulamentul nr. 795/2004 un articol 3c, care are următorul cuprins:

„În sensul aplicării articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul [...] nr. 73/2009, când o suprafață agricolă a unei exploatații este utilizată și pentru activități neagricole, respectiva suprafață este considerată ca fiind utilizată preponderent pentru activități agricole, dacă activitatea agricolă poate fi desfășurată fără a fi grav afectată de intensitatea, natura, durata și calendarul activității neagricole.

Statele membre stabilesc criteriile pentru punerea în aplicare a primului paragraf pe teritoriul lor.”

- 16 Conform articolului 2, Regulamentul nr. 370/2009 se aplică de la 1 ianuarie 2009.

Regulamentul nr. 796/2004

- 17 Potrivit articolului 2 din Regulamentul nr. 796/2004:

„[...] [T]ermenii și expresiile de mai jos au următorul înțeles:

1. «terenuri arabile»: terenurile lucrate destinate producției de culturi și terenurile retrase din circuitul agricol sau menținute în condiții agricole și de mediu bune [...]

[...]

2. «pășuni permanente»: terenurile consacrate producției de iarbă și de alte plante furajere erbacee (însămânțate sau naturale) care nu fac parte din sistemul de rotație a culturilor din exploatație de cel puțin cinci ani [...]

[...]”

- 18 Articolul 12 din acest regulament prevedea:

„(1) Cererea unică conține toate informațiile necesare pentru a decide în cazul în care ajutorul este eligibil, în special:

[...]

- (d) elementele care permit identificarea tuturor parcelelor agricole ale exploatației, suprafața acestora exprimată în hectare cu două zecimale, localizarea și, după caz, utilizarea acestora, precum și o mențiune care să indice în cazul în care sunt irigate sau nu;

[...]

- (f) o declarație a agricultorului care să ateste că a luat cunoștință de condițiile de acordare a ajutorului în cauză.

[...]

(4) La prezentarea formularului de cerere, agricultorul corectează formularul preimprimat prevăzut la alineatele (2) și (3) în cazul în care au apărut modificări, în special transferuri de drepturi la plată, în conformitate cu articolul 46 din Regulamentul [...] nr. 1782/2003, sau în cazul în care una dintre informațiile cuprinse în formularele preimprimare este inexactă.

[...]”

19 Articolul 24 din Regulamentul nr. 796/2004 prevedea:

(1) Controalele administrative menționate la articolul 23 din Regulamentul [...] nr. 1782/2003 au ca scop permiterea identificării de nereguli, în special constatarea automată pe cale electronică, inclusiv controalele încrucișate:

[...]

(c) efectuate între parcelele agricole declarate în cererea unică și parcelele de referință care figurează în sistemul de identificare a parcelelor agricole pentru a verifica eligibilitatea pentru ajutorul pe suprafață;

[...]”

20 Articolul 73 din regulamentul menționat prevedea:

„(1) În cazul în care a primit plăți necuvenite, agricultorul în cauză are obligația de a returna sumele respective, majorate cu dobânzile calculate în conformitate cu dispozițiile alineatului (3).

[...]

(4) Obligația de rambursare prevăzută la alineatul (1) nu se aplică în cazul în care plata a fost efectuată ca urmare a unei erori a autorității competente sau a unei alte autorități și atunci când, în mod normal, eroarea nu ar fi putut fi depistată de agricultor.

Cu toate acestea, în cazul în care eroarea este legată de date factice pertinente pentru calculul ajutorului în cauză, primul paragraf se aplică numai în situațiile în care decizia de rambursare nu a fost comunicată în termen de 12 luni după efectuarea plății.

(5) Obligația de rambursare prevăzută la alineatul (1) nu se aplică în cazul în care între data la care a fost plătit ajutorul și data la care beneficiarul a primit prima notificare asupra caracterului necuvenit al plății a trecut o perioadă mai mare de 10 ani.

Cu toate acestea, perioada prevăzută la primul paragraf este limitată la patru ani în cazul în care beneficiarul a acționat cu bună-credință.

[...]”

21 Articolul 73a din Regulamentul nr. 796/2004 prevedea:

„(1) În cazul în care, după ce agricultorilor li s-au acordat drepturi la plată în conformitate cu Regulamentul [...] nr. 795/2004, se stabilește că anumite drepturi la plată s-au acordat în mod necuvenit, agricultorul în cauză cedează drepturile acordate în mod necuvenit rezervei naționale prevăzute la articolul 42 din Regulamentul [...] nr. 1782/2003.

[...]

Se consideră că drepturile acordate în mod necuvenit nu au fost atribuite de la început.

[...]

(4) Sumele vărsate în mod necuvenit se recuperează în conformitate cu articolul 73.”

Dreptul danez

- 22 Din decizia de trimitere reiese că, în Danemarca, condițiile privind suprafețele de siguranță din aerodromuri sunt prevăzute de Trafikstyrelsen (Autoritatea de transport) în normele aviației civile (Bestemmelser for Civil Luftfart).
- 23 Suprafața de siguranță este definită în cadrul acestora drept o anumită zonă destinată să reducă riscul de a produce daune materiale unei aeronave care ar ieși de pe pistă și să protejeze avioanele care survolează această zonă în cursul operațiunilor de decolare sau de aterizare.
- 24 Potrivit susținerilor instanței de trimitere, dispozițiile privind cultivarea suprafețelor de siguranță figurează în Normele aviației civile 3-16 din 31 ianuarie 2005 privind măsurile de reducere a riscului de coliziune între aeronave și păsări sau mamifere pe aerodromuri, care prevăd printre altele:

„5.2.2

Parcele de teren fără o suprafață dură care sunt situate în interiorul zonei aeroportuare până la pistă/piste și în afara acestora pe o distanță de până la 150 m de la margini:

- a. Terenul trebuie cultivat cu iarbă [...]

[...]

5.2.3 Parcele de teren fără o suprafață dură care sunt situate în interiorul zonei aeroportuare până la pistă/piste și pe o distanță cuprinsă între 150 m și 300 m de la margini:

- a) Terenul trebuie utilizat pentru cultivarea ierbii, cu excepția situației în care vegetația naturală, de exemplu, sub formă de iarbă-neagră, ajută suficient ca terenul să fie neatractiv pentru păsări/mamifere.
- b) Terenul poate fi utilizat pentru cultivarea de cereale numai după consultarea consilierului [...]

5.2.4 Parcele de teren fără o suprafață dură care sunt situate în interiorul zonei aeroportuare până la pistă/piste și pe o distanță mai mare de 300 m de la marginea pistei/pistelor pot fi utilizate pentru agricultură numai după consultarea consilierului.

[...]

6.4.1 cultivarea terenului trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- a. Iarba trebuie menținută permanent la o înălțime de cel mult 20 cm pe pistă/piste și pe calea/căile de rulare fără pietriș sau suprafețe rigide [...]
- b. În afara zonelor menționate la litera a), dar în cadrul zonelor prevăzute la articolul 5.2.2, trebuie depuse eforturi pentru a menține permanent iarba la o înălțime cuprinsă între 20 cm și cel mult 40 cm [...]

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 25 La 21 decembrie 1999 și la 10 mai 2000, domnul Demmer a încheiat două contracte de arendare cu aeroportul din Aalborg și, respectiv, cu baza aeriană din Skrydstrup, aceste contracte având ca obiect terenuri situate în incinta acestui aeroport și a acestei baze aeriene.

- 26 În aceste contracte de arendare se prevedea că domnul Demmer, în calitate de arendaș, avea dreptul de a cosi și de a utiliza iarba care creștea pe terenurile în discuție în schimbul unei arende și respectându-se condițiile prevăzute în aceleași contracte.
- 27 În temeiul contractului încheiat cu aeroportul din Aalborg, domnul Demmer avea obligația să informeze arendatorul atunci când dorea să aibă acces la suprafețele arendate, în timp ce forțele armate aveau dreptul nelimitat de a utiliza suprafețele respective sau de a permite utilizarea lor, pentru a efectua exerciții militare de orice tip.
- 28 Acest contract prevedea, pe de altă parte, că fertilizarea trebuie să înceapă cel mai devreme în aprilie și că trebuie să fie posibilă încetarea oricărei împrăștieri imediat ce se consideră că împrăștieră în continuare a îngrășământului poate prezenta un risc pentru siguranța aeriană.
- 29 În plus, arendașul trebuia să cosească iarba înainte ca aceasta să fie atât de înaltă încât, în opinia comandamentului militar local, să poată să împiedice în mod semnificativ exercițiile militare.
- 30 În sfârșit, în contractul respectiv se stipula că, începând de la 1 ianuarie 2005, arendașul trebuia să utilizeze terenurile vizate astfel încât să poată beneficia de alocarea drepturilor de plată.
- 31 Contractul încheiat cu baza aeriană din Skrydstrup stipula că întreținerea peluzelor cuprindea împrăștieră de îngrășăminte chimice, precum și cosirea și afânarea acestora.
- 32 Domnul Demmer avea în special obligația de a cosi iarba la o înălțime de 15 centimetri de-a lungul pistelor și al căilor de rulare cu utilizarea unor instrumente care permit cosirea cât mai aproape de instalații. Cosirea se efectua în funcție de necesități, la cererea serviciului de control aerian, iar ultima cosire, în luna octombrie sau noiembrie, trebuia să fie completă.
- 33 În ceea ce privește zonele din jurul suprafețelor aflate de-a lungul pistelor, iarba trebuia cosită în funcție de necesități, pentru prima dată în perioada cuprinsă între 1 mai și 15 iulie, și ulterior potrivit eventualelor cereri ale serviciului de control aerian.
- 34 În ceea ce privește cererile de cosire referitoare la piste și la suprafețele aflate de-a lungul pistelor, arendatorul avea obligația de a respecta un preaviz de cinci zile lucrătoare. Cosirea trebuia să înceapă la data solicitată și să continue până la finalizare, arendașul fiind obligat să ridice iarba tăiată imediat după cosire.
- 35 Pe de altă parte, afânarea care trebuia efectuată în fiecare primăvară și ulterior la cererea serviciului de control al traficului aerian trebuia realizată în fâșii cu lățimea de 30 de metri, de o parte și de alta a pistei principale și a pistelor paralele.
- 36 Domnului Demmer i se permitea să împrăștie îngrășământ chimic după cum este necesar în vederea utilizării ierbii tăiate, dar nu mai devreme de sfârșitul lunii martie. În schimb, pe terenurile arendate nu era permisă utilizarea pesticidelor.
- 37 În sfârșit, domnul Demmer trebuia să țină seama de cerințele legate de operațiunile de zbor și să respecte instrucțiunile și interdicțiile care puteau fi emise de serviciul de control al traficului aerian sau de administrația bazei aeriene.
- 38 La 25 aprilie 2005, domnul Demmer a formulat o cerere de participare la schema de plată unică, menționând suprafețele totale de 232,65 hectare și de 317 hectare în ceea ce privește baza aeriană din Skrydstrup și, respectiv, aeroportul din Aalborg.

- 39 Printr-o decizie din 29 mai 2006, Direktoratet for FødevareErhverv (Agenția pentru Industria Alimentară) a alocat domnului Demmer drepturi la plată calculate pe baza suprafețelor declarate în această cerere și un quantum corespunzător de ajutor i-a fost plătit pentru anul 2005.
- 40 Între timp, domnul Demmer transferase, la 1 februarie 2006, Forțelor armate daneze drepturile la plată aferente terenurilor situate în incinta aeroportului din Aalborg.
- 41 În perioada care cuprinde anii 2006-2009, domnul Demmer a continuat să primească un ajutor în cadrul regimului de plată unică pentru terenurile situate în incinta bazei aeriene din Skrydstrup.
- 42 Printr-o scrisoare din 24 noiembrie 2008, domnul Demmer a fost informat cu privire la faptul că, în urma unui audit al registrului danez al parcelelor agricole, o parte din terenurile pe care le declarase în cadrul schemei de plată unică fuseseră micșorate sau chiar radiate din acest registru, ceea ce corespundea unei reduceri de 166,48 hectare pentru aeroportul din Aalborg și de 218,03 hectare pentru baza aeriană din Skrydstrup, pentru motivul că suprafețele de siguranță nu pot fi considerate suprafețe eligibile pentru ajutorul respectiv. Domnul Demmer a fost informat, pe de altă parte, cu privire la faptul că cererile pe care le formulase pentru anii anteriori vor fi reanalizate, iar drepturile sale la plată vor fi recalulate ca urmare a acestei reexaminări.
- 43 Printr-o decizie din 2 mai 2011, drepturile la plată ale domnului Demmer au fost reduse și a fost somat să ramburseze quantumul ajutorului care îi fusese plătit în mod necuvenit. Printr-o decizie specială de la aceeași dată, suprafețele declarate de domnul Demmer în cererea pentru anul 2010 au fost de asemenea reduse, acestea trecând de la 319,43 hectare la 96,11 hectare.
- 44 Domnul Demmer a introdus reclamații împotriva celor două decizii la Klagecenter, care le-a confirmat pe acestea prin deciziile din 15 mai 2012 și din 12 iunie 2012.
- 45 La 13 noiembrie 2012, domnul Demmer a introdus o acțiune împotriva acestor două ultime decizii.
- 46 Considerând că soluționarea litigiului principal depinde de interpretarea dreptului Uniunii, Vestre Landsret (Curtea de Apel din regiunea Vest) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) a) Cerința ca o suprafață agricolă să nu fie utilizată pentru «activități neagricole» [articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003] și cerința ca o suprafață agricolă să fie utilizată pentru o «activitate agricolă sau [...] activitatea agricolă să predomină» [articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009] trebuie interpretate în sensul că ajutorul este condiționat de utilizarea unei suprafețe în principal în scopuri agricole?
- b) În cazul unui răspuns afirmativ, ce criterii trebuie luate în considerare în adoptarea deciziei cu privire la scopul «principal» al utilizării în cazul în care o suprafață este utilizată în același timp în mai multe scopuri?
- c) În cazul unui răspuns afirmativ, acest lucru înseamnă, atunci când este cazul, că suprafețele de siguranță din jurul pistelor și al căilor de rulare și de oprire din aeroporturi, care fac parte din aeroport și sunt supuse unor reguli și limitări speciale precum cele în discuție în litigiul principal, privind utilizarea terenului, dar care sunt utilizate în același timp pentru strângerea ierbii în scopul producerii de peleți de furaje, sunt, prin natura și prin utilizarea lor, eligibile pentru ajutor potrivit dispozițiilor de mai sus?
- 2) Cerința ca terenul agricol să facă parte din «exploatarea» agriculturii [articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009] trebuie interpretată în sensul că suprafețele de siguranță din jurul pistelor și al căilor de rulare și de oprire la aeroporturi, care fac parte din aeroport și sunt supuse unor reguli și

limitări speciale precum cele în discuție în litigiul principal, privind utilizarea terenului, dar care sunt utilizate în același timp pentru strângerea ierbii în scopul producerii de peleți de furaje, sunt eligibile pentru ajutor potrivit dispozițiilor de mai sus?

- 3) Dacă răspunsul la prima întrebare litera c) și/sau la întrebarea a doua este negativ, există atunci, din moment ce parcelele de teren sunt utilizate, pe lângă cultivarea de pășuni permanente în scopul de a produce peleți de furaje, și ca suprafețe de siguranță care înconjoară pe un aeroport piste și căile de rulare și de oprire,
 - a) o eroare care ar fi putut fi detectată în mod rezonabil de agricultor în sensul articolului 137 din Regulamentul nr. 73/2009 în cazul în care drepturile de plată pentru acele zone sunt totuși alocate;
 - b) o eroare care în mod normal ar fi putut fi depistată de agricultor în sensul articolului 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004, în cazul în care ajutorul pentru aceste suprafețe este totuși plătit;
 - c) o plată necuvenită în raport cu care nu se poate considera că beneficiarul ar fi acționat cu bună-credință în sensul articolului 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004, în cazul în care ajutorul pentru aceste zone este totuși plătit?
- 4) La ce moment trebuie făcută aprecierea faptului dacă
 - a) există o eroare care ar fi putut fi detectată în mod rezonabil de agricultor în sensul articolului 137 din Regulamentul nr. 73/2009;
 - b) există o eroare care ar fi putut fi detectată în mod rezonabil de agricultor în sensul articolului 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004;
 - c) se poate considera că beneficiarul a acționat cu bună-credință în sensul articolului 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004?
- 5) Aprecierea la care se face trimitere la a patra întrebare literele a)-c) trebuie efectuată în raport cu fiecare an individual de ajutor sau pentru plăți în ansamblul lor?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

- 47 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească în ce măsură suprafețele din jurul pistelor, al căilor de rulare și de oprire dintr-un aeroport pot fi considerate „hectare eligibile pentru ajutor”, în sensul articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și al articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009.
- 48 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în temeiul articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003, expresia „hectar eligibil pentru ajutor” desemnează orice suprafață agricolă a exploatației ocupată cu terenuri arabile și cu pășuni permanente, cu excepția suprafețelor ocupate cu culturi permanente și cu păduri sau destinate unei activități neagricole.

- 49 Regulamentul nr. 1782/2003 a fost înlocuit, începând de la 1 ianuarie 2009, de Regulamentul nr. 73/2009. Astfel, articolul 34 alineatul (2) litera (a) din acesta din urmă prevede că orice suprafață agricolă a exploatației care este utilizată pentru o activitate agricolă sau, în cazul în care suprafața este utilizată și în activități neagricole, pe care activitatea agricolă să predomină, trebuie să fie considerată „hectar eligibil”.
- 50 Ținând seama de perioada relevantă pentru situația de fapt din cauza principală, respectiv anii 2005-2009, aceste două regulamente sunt aplicabile *ratione temporis*. Cu toate acestea, trebuie arătat că există o disparitate între modul de redactare a articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și modul de redactare a articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009.
- 51 Astfel, în timp ce din modul de redactare a articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009 rezultă fără nicio ambiguitate că o suprafață agricolă utilizată pentru activități neagricole este inclusă în noțiunea „hectar eligibil” în cazul în care este utilizată în principal pentru activități agricole, această situație nu se regăsește în ceea ce privește articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003.
- 52 Totuși, având în vedere că nu este neobișnuit ca o suprafață agricolă să fie utilizată atât pentru activități agricole, cât și pentru activități neagricole și că niciun element din lucrările pregătitoare ale Regulamentului nr. 73/2009 nu arată o intenție a legiuitorului de a modifica noțiunea „suprafață eligibilă pentru ajutor”, astfel cum a fost definită în Regulamentul nr. 1782/2003, rezultă că articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009, interpretat în lumina articolului 3c din Regulamentul nr. 795/2004, este rezultatul unei voințe a legiuitorului Uniunii de a clarifica această noțiune.
- 53 În aceste condiții, prima și a doua întrebare trebuie analizate în lumina noțiunii „hectar eligibil”, astfel cum este definită la articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009 pe întreaga perioadă cuprinsă între anii 2005 și 2009.
- 54 Prin urmare, pentru a putea fi eligibilă pentru ajutorul vizat, suprafața în discuție în litigiul principal trebuie să fie o suprafață agricolă, să facă parte din exploatația agricultorului și să fie utilizată pentru activități agricole sau, în cazul unei utilizări concurente, să fie utilizată preponderent pentru astfel de activități.
- 55 În ceea ce privește, în primul rând, noțiunea „suprafață agricolă”, aceasta este definită la articolul 2 litera (h) din Regulamentul nr. 73/2009 drept „orice suprafață de teren arabil, pășune permanentă sau culturi permanente”.
- 56 În litigiul principal, este cert că suprafețele în cauză erau exploatate de domnul Demmer pentru strângerea ierbii pentru producerea de peleți de furaje. În această privință, trebuie precizat că, întrucât erau utilizate ca „pășuni permanente”, în sensul articolului 2 punctul 2 din Regulamentul nr. 796/2004, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, suprafețele respective trebuie calificate ca fiind „agricole”. Astfel, calificarea drept „pășuni permanente”, în sensul acestei dispoziții, și, în consecință, cea drept „suprafață agricolă” depinde de destinația efectivă a terenurilor în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punctul 37).
- 57 În consecință, împrejurarea potrivit căreia cosirea ierbii în apropierea pistelor și a căilor de oprire îndeplinește totodată obiective legate de siguranța traficului aerian este lipsită de relevanță în această privință. Același lucru este valabil în ceea ce privește împrejurarea potrivit căreia, în conformitate cu reglementarea aplicabilă, suprafețele în litigiu vizează ca atare să asigure siguranța avioanelor în cursul operațiunilor de decolare și de aterizare.

- 58 În al doilea rând, pentru a putea fi „eligibilă pentru ajutor”, în sensul articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și al articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009, suprafața agricolă în discuție în litigiul principal trebuie să facă parte din exploatarea agriculturii în cauză. În această privință, Curtea a decis că această situație se regăsește în cazul în care acesta din urmă are dreptul de a o gestiona în vederea exercitării unei activități agricole, cu alte cuvinte, atunci când acesta din urmă dispune în ceea ce privește această suprafață de suficientă autonomie pentru a-și exercita activitatea agricolă (Hotărârea Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punctele 58 și 62).
- 59 În speță, regulile și limitările aplicabile pentru utilizarea suprafețelor de siguranță din jurul pistelor, al căilor de rulare și de oprire rezultă atât din dispozițiile naționale și internaționale prin care se urmărește asigurarea siguranței traficului aerian, cât și din clauzele contractelor în temeiul cărora suprafețele în discuție în litigiul principal au fost puse la dispoziția domnului Demmer. Aceste dispoziții și clauze, care privesc în special modul în care trebuie întreținute suprafețele respective, culturile care pot fi practicate pe aceste suprafețe, precum și înălțimea acceptabilă a ierbii impun în mod incontestabil restricții considerabile privind libertatea domnului Demmer de a dispune de ele.
- 60 Totuși, în măsura în care aceste restricții nu constituie pentru agricultorul în cauză un obstacol în calea exercitării activității sale agricole pe suprafețele exploatate, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, nu este necesar să se considere că aceste suprafețe nu fac parte din exploatarea acestuia.
- 61 În circumstanțele litigiului principal, trebuie amintit, în plus, că, deși noțiunea de gestionare nu implică existența unui drept de dispoziție nelimitat al agriculturii asupra suprafeței respective în cadrul utilizării acesteia în scopuri agricole, este totuși important ca agricultorul să nu fie supus în totalitate instrucțiunilor arendatorului (a se vedea în acest sens Hotărârea Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punctele 61 și 63).
- 62 Astfel, agricultorul trebuie, mai concret, să dispună de o anumită marjă de manevră în desfășurarea activității sale agricole pe suprafețele vizate și să nu intervină asupra acestora din urmă numai la cererea arendatorului, aspect a cărui apreciere revine de asemenea instanței de trimitere, în raport cu ansamblul circumstanțelor din litigiul principal.
- 63 În al treilea rând, din cuprinsul punctului 54 din prezenta hotărâre rezultă că, pentru a fi eligibile pentru ajutor, în aplicarea articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și a articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009, suprafețele agricole în discuție în litigiul principal trebuie să fie utilizate în vederea unei activități agricole sau, în cazul utilizării și pentru alte activități decât cele agricole, să fie utilizate preponderent pentru activități agricole.
- 64 În cauza principală, este cert că activitatea desfășurată de domnul Demmer pe suprafețele în cauză, mai precis strângerea ierbii pentru producerea de peleți de furaje, constituie o activitate agricolă, în sensul articolului 2 litera (c) din Regulamentul nr. 1782/2003 și al articolului 2 litera (c) din Regulamentul nr. 73/2009.
- 65 În plus, trebuie precizat că, în sensul articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și al articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009, este lipsit de relevanță faptul că exercitarea unei astfel de activități pe suprafețele vizate corespunde unor cerințe legale care au drept obiectiv să asigure siguranța traficului aerian în zona aeroportului în discuție (a se vedea în acest sens Hotărârea Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, punctul 47).

- 66 Potrivit deciziei de trimitere, domnul Demmer a acceptat să utilizeze suprafețele în discuție în litigiul principal, situate în incinta bazei aeriene din Skrydstrup, ținând seama în mod corespunzător de operațiunile de zbor, iar Forțele armate daneze dispuneau, în temeiul contractului de arendă încheiat cu aeroportul din Aalborg, de dreptul de a utiliza suprafețele vizate, situate în incinta aeroportului respectiv, în vederea organizării oricărei forme de exerciții militare.
- 67 Cu toate acestea, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 41 din concluzii, nici existența acestor clauze, nici situarea suprafețelor în cauză, aflate de-a lungul pistelor, al căilor de rulare și de oprire ale unui aeroport nu pot fi privite ca dovezi ale desfășurării unei activități neagricole pe aceleași suprafețe.
- 68 În aceste condiții, revine instanței de trimitere să verifice aspectul dacă pe suprafețele respective s-au desfășurat activități neagricole precum exerciții militare sau operațiuni de zbor.
- 69 În ipoteza în care instanța de trimitere ar ajunge la concluzia că suprafețele în discuție în litigiul principal au făcut obiectul unei utilizări atât pentru activități agricole, cât și pentru alte activități, trebuie amintit că, în aplicarea articolului 3c din Regulamentul nr. 795/2004, s-ar considera că aceste suprafețe au fost utilizate preponderent pentru activități agricole, în sensul articolului 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009, în cazul în care activitatea agricolă respectivă a putut fi desfășurată pe aceste suprafețe fără să fie grav afectată de intensitatea, natura, durata și calendarul activității neagricole.
- 70 În cadrul acestei aprecieri, trebuie să se țină seama de ansamblul circumstanțelor factuale legate de diferitele utilizări cărora erau supuse suprafețele în discuție în litigiul principal. Astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 52 din concluzii, este necesar să se constate existența unui obstacol grav pentru activitatea agricolă desfășurată pe suprafețele respective atunci când agricultorul în cauză întâmpină, în exercitarea acesteia, dificultăți sau obstacole reale, iar nu numai ne semnificative, cauzate de desfășurarea în paralel a unei activități de altă natură.
- 71 În plus, în raport cu articolul 3c din Regulamentul nr. 795/2004, agricultorul trebuie să fie în măsură să își desfășoare activitatea agricolă pe suprafețele vizate în pofida restricțiilor care rezultă din desfășurarea unei activități neagricole pe aceleași suprafețe.
- 72 În consecință, revine instanței de trimitere sarcina să verifice dacă activitatea desfășurată de domnul Demmer pe aceste suprafețe a putut fi realizată fără a fi grav afectată de intensitatea, natura, durata și calendarul activității neagricole.
- 73 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003 și articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009 trebuie interpretate în sensul că o suprafață agricolă constând în suprafețe de siguranță situate pe un aeroport, în jurul pistelor, al căilor de rulare și de oprire, care sunt supuse unor reguli și limitări speciale, constituie o suprafață eligibilă pentru ajutorul vizat cu condiția, pe de o parte, ca agricultorul care exploatează această suprafață să dispună de o autonomie suficientă în utilizarea acesteia, în vederea desfășurării activității sale agricole, și, pe de altă parte, să fie în măsură să exercite această activitate pe suprafața respectivă în pofida limitărilor care rezultă din desfășurarea unei activități neagricole pe aceeași suprafață.

Cu privire la a treia, la a patra și la a cincea întrebare

- 74 Prin intermediul celei de a treia, al celei de a patra și al celei de a cincea întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere, în măsura în care ar ajunge la concluzia că suprafețele în discuție în litigiul principal nu sunt eligibile pentru ajutor pentru motivul că agricultorul nu dispune de nicio marjă de manevră în utilizarea acestor suprafețe în vederea desfășurării activității sale agricole și/sau nu este în măsură să își desfășoare activitatea sa agricolă pe suprafețele respective în

considerarea limitărilor care rezultă din desfășurarea unei activități neagricole pe aceleași suprafețe, solicită să se stabilească, în esență, dacă agricultorul în cauză ar fi putut în mod rezonabil să detecteze caracterul eronat al alocării drepturilor la plată, precum și al plății ajutorului aferent.

- 75 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în aplicarea articolului 43 din Regulamentul nr. 1782/2003, drepturile la plată acordate agricultorilor au fost stabilite în principiu pe baza mediei pe trei ani a numărului total de hectare care dădeau dreptul, în perioada cuprinsă între anii 2000 și 2002, la plățile directe menționate în anexa VI la acest regulament. Prin urmare, împrejurarea că suprafețele care au dat dreptul la astfel de plăți directe nu constituie, în cadrul schemei de plată unică, hectare eligibile pentru ajutor nu poate permite, ca atare, să se justifice o repunere în discuție a drepturilor la plată atribuite în conformitate cu acest articol 43.
- 76 În ipoteza în care instanța de trimitere ar ajunge totuși la concluzia că drepturile la plată în discuție în litigiul principal au fost alocate în mod necuvenit domnului Demmer, ar trebui amintit că, deși articolul 73a din Regulamentul nr. 796/2004 prevede că asemenea drepturi trebuie cedate rezervei naționale, din articolul 137 alineatul (1) din Regulamentul nr. 73/2009 rezultă totuși că drepturile la plată alocate în mod necuvenit anterior datei de 1 ianuarie 2009 sunt considerate legale și reglementate începând cu 1 ianuarie 2010. Potrivit articolului 137 alineatul (2) din acest regulament, această dispoziție nu se aplică însă drepturilor de plată alocate pe baza unei cereri care prezintă greșeli materiale, cu excepția cazurilor în care eroarea nu a putut fi detectată în mod rezonabil de agricultor.
- 77 În speță, din decizia de trimitere reiese că autoritatea competentă l-a informat pe domnul Demmer deja din luna noiembrie 2008 cu privire la faptul că suprafețele în discuție în litigiul principal nu puteau fi considerate eligibile pentru ajutor. Cu această ocazie, domnul Demmer a luat totodată cunoștință de intenția autorității competente de a proceda la un nou calcul al drepturilor la plată care îi fuseseră acordate inițial.
- 78 Or, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 70 din concluzii, articolul 137 din Regulamentul nr. 73/2009 se justifică prin principiul protecției încrederii legitime. În consecință, domnul Demmer, din moment ce a fost informat anterior datei de 1 ianuarie 2010 cu privire la caracterul necuvenit al alocării drepturilor la plată aferente suprafețelor respective, nu ar putea, în orice caz, să invoce această dispoziție pentru a obține o regularizare a acestor drepturi.
- 79 Prin urmare, domnul Demmer ar fi obligat, în aplicarea articolului 73a alineatul (1) din Regulamentul nr. 796/2004, să cedeze rezervei naționale drepturile la plată care i-au fost acordate în mod necuvenit și care trebuie, în această situație, să fie considerate că nu i-au fost acordate niciodată.
- 80 În ceea ce privește, în continuare, cuantumul ajutorului plătite în mod necuvenit, acestea trebuie rambursate în conformitate cu prevederile articolului 73 alineatul (1) din Regulamentul nr. 796/2004. Astfel cum rezultă din articolul 73a alineatul (4) din acest regulament, același lucru este valabil și în cazul plăților care se dovedesc a fi necuvenite întrucât sunt efectuate pe baza unor drepturi care au fost ele însele acordate în mod necuvenit agricultorului în cauză.
- 81 Cu toate acestea, în aplicarea articolului 73 alineatul (4) din regulamentul menționat, agricultorul nu are, în principiu, obligația de a rambursa ajutorul de care a beneficiat în mod necuvenit în cazul în care acesta i-a fost plătit ca urmare a unei erori a autorității competente sau a unei alte autorități pe care în mod normal nu putea să o detecteze.
- 82 Astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 70 din concluzii, această excepție este justificată de principiul protecției încrederii legitime.

- 83 În speță, din răspunsul la prima și la a doua întrebare rezultă că eroarea ar consta, dacă este cazul, în faptul că autoritatea competentă a plătit domnului Demmer ajutorul care corespundea suprafețelor în discuție în litigiul principal, deși acestea nu erau eligibile pentru acest ajutor, pentru motivele că nu făceau parte din exploatarea sa și/sau că nu erau utilizate preponderent pentru activități agricole.
- 84 Pentru a se determina posibilitatea detectării unei astfel de erori, trebuie să se țină seama de faptul că este de așteptat ca agricultorii, ca profesioniști, să dea dovadă de o atenție deosebită cu ocazia introducerii unei cereri de ajutor și să fi luat cunoștință de condițiile de acordare a acestuia din urmă. Este ceea ce rezultă în mod special din articolul 12 din Regulamentul nr. 796/2004, în temeiul căruia îi revine agricultorului sarcina de a verifica exactitatea informațiilor care figurează în formularul preimprimat utilizat pentru o cerere de ajutor în cadrul schemei de plată unică. Rezultă de asemenea din același articol că această schemă de ajutor de venit creată prin regulamentele de bază se întemeiază pe premisa potrivit căreia agricultorii au luat cunoștință de condițiile care guvernează acordarea ajutorului potrivit schemelor în discuție.
- 85 În plus, trebuie subliniat că, în măsura în care prevede o excepție de la obligația de rambursare a plăților nedatorate, articolul 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004 trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte, cu atât mai mult cu cât o asemenea obligație vizează să protejeze interesele financiare ale Uniunii Europene.
- 86 În aceste condiții și în pofida dificultăților de interpretare pe care le pot ridica dispozițiile relevante ale dreptului Uniunii, este necesar să se considere că un agricultor care se află în situația domnului Demmer ar fi putut, în principiu, în mod rezonabil, să detecteze caracterul neeligibil pentru ajutor al suprafețelor în discuție în litigiul principal, în măsura în care acestea, întrucât nu făceau parte din exploatarea sa și/sau nu erau utilizate preponderent pentru activități agricole, nu îndeplineau condițiile prevăzute la articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 73/2009.
- 87 În cadrul acestei aprecieri, revine totuși în sarcina instanței de trimitere să țină seama de ansamblul circumstanțelor litigiului principal și, în mod special, de aspectul dacă, înainte de revizuirea registrului parcelelor agricole care a avut loc în cursul anului 2008, în Danemarca, exista o practică administrativă constând în recunoașterea sistematică a caracterului eligibil pentru ajutorul respectiv al suprafețelor precum cele în discuție în litigiul principal. În acest caz, astfel, ar trebui să se presupună că domnul Demmer nu ar fi putut să detecteze eroarea evocată la punctul 83 din prezenta hotărâre (a se vedea în acest sens Hotărârea Vonk Noordegraaf, C-105/13, EU:C:2014:1126, punctul 50).
- 88 În schimb, faptul că autoritățile competente au plătit ajutorul pentru suprafețele în discuție în litigiul principal nu poate, ca atare și de unul singur, să permită să se excludă existența unei erori care în mod normal ar fi putut să fie detectată de agricultorul în cauză. Astfel, dispozițiile vizate de instanța de trimitere în întrebările formulate, în special articolul 73 din Regulamentul nr. 796/2004, privesc tocmai cazurile în care s-a efectuat o plată necuvenită, astfel încât se prezumă că agricultorii au cunoștință de existența unui risc de a se opera corecții, inclusiv după plata ajutorului.
- 89 Pe de altă parte, pentru a se aprecia dacă o eroare care a fost la originea plății ajutorului ar fi putut în mod normal să fie detectată de agricultorul în cauză, trebuie să ne situăm la momentul plății ajutorului, după cum reiese din modul de redactare a articolului 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004.
- 90 În plus, în măsura în care ajutorul este plătit pentru un singur an o dată, iar împrejurările relevante privind caracterul eligibil pentru ajutor al suprafețelor în cauză pot varia în timp, aprecierea conform articolului 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004 trebuie să fie efectuată separat pentru fiecare dintre anii în cauză.

- 91 În sfârșit, trebuie amintit că, în conformitate cu prevederile articolului 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004, obligația de rambursare a ajutorului plătit în mod necuvenit se prescrie după expirarea unui termen de zece ani calculat din ziua plății. Totuși, acest termen este redus la patru ani atunci când agricultorul a acționat cu bună-credință.
- 92 În această privință, trebuie precizat că se va considera că agricultorul în cauză a acționat cu bună-credință, dacă avea în mod sincer convingerea că suprafețele în discuție erau eligibile pentru ajutor. Cu toate acestea, pentru motivul menționat la punctul 88 din prezenta hotărâre, faptul că autoritățile competente au efectuat plata ajutorului pentru aceste suprafețe nu poate să permită, ca atare și de unul singur, să se rețină buna-credință a acestui agricultor.
- 93 În plus, dat fiind că luarea în considerare a bunei-credințe a agriculturului vizează să se asigure respectarea principiului protecției încrederii legitime, această bună-credință trebuie, în circumstanțe precum cele din litigiul principal, să existe în momentul introducerii cererii de ajutor și trebuie să persiste patru ani de la data plății ajutorului. În consecință, aprecierea bunei-credințe, în sensul articolului 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004, trebuie să se efectueze în mod separat pentru fiecare dintre anii în cauză, iar buna-credință a agriculturului în cauză trebuie să persiste până la finalul celui de al patrulea an de la data plății ajutorului.
- 94 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a treia, la a patra și la a cincea întrebare în modul următor:
- articolul 137 din Regulamentul nr. 73/2009 trebuie interpretat în sensul că un agricultor care a fost informat anterior datei de 1 ianuarie 2010 în legătură cu acordarea necuvenită a drepturilor la plată, în ceea ce îl privește, nu are dreptul să invoce acest articol pentru a obține o regularizare a acestor drepturi;
 - articolul 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004 trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că în mod normal un agricultor a putut detecta caracterul neeligibil pentru ajutorul respectiv al suprafețelor pentru utilizarea cărora, pentru desfășurarea activității sale agricole, nu dispune de nicio marjă de manevră și/sau pe care nu poate exercita această activitate, în considerarea restricțiilor care rezultă din desfășurarea unei activități neagricole pe aceleași suprafețe. Pentru a se aprecia dacă în mod normal eroarea comisă putea fi detectată de acest agricultor, trebuie să ne situăm în momentul plății ajutorului. Aprecierea în temeiul articolului 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004 trebuie să fie efectuată în mod separat pentru fiecare dintre anii în cauză și
 - articolul 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004 trebuie interpretat în sensul că, în circumstanțe precum cele din litigiul principal, trebuie să se considere că un agricultor este de bună-credință dacă avea în mod sincer convingerea că suprafețele respective erau eligibile pentru ajutor. Aprecierea bunei-credințe a acestui agricultor, în sensul articolului 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004, trebuie să se efectueze în mod separat pentru fiecare dintre anii în cauză, iar această bună-credință trebuie să persiste până la finalul celui de al patrulea an de la data plății ajutorului.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 95 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) **Articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 și articolul 34 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 73/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune și de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1290/2005, (CE) nr. 247/2006, (CE) nr. 378/2007 și de abrogare a Regulamentului nr. 1782/2003 trebuie interpretate în sensul că o suprafață agricolă constând în suprafețe de siguranță situate pe un aeroport în jurul pistelor, al căilor de rulare și de oprire, care sunt supuse unor reguli și limitări speciale, constituie o suprafață eligibilă pentru ajutorul vizat cu condiția, pe de o parte, ca agricultorul care exploatează această suprafață să dispună de o autonomie suficientă în utilizarea acesteia, în vederea desfășurării activității sale agricole, și, pe de altă parte, să fie în măsură să exercite această activitate pe suprafața respectivă în pofida limitărilor care rezultă din desfășurarea unei activități neagricole pe aceeași suprafață.**
- 2) **Articolul 137 din Regulamentul nr. 73/2009 trebuie interpretat în sensul că un agricultor care a fost informat anterior datei de 1 ianuarie 2010 în legătură cu acordarea necuvenită a drepturilor la plată, în ceea ce îl privește, nu are dreptul să invoce acest articol pentru a obține o regularizare a acestor drepturi.**

Articolul 73 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 796/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a eco-condiționării, a modulării și a sistemului integrat de gestionare și control, prevăzute de Regulamentul nr. 1782/2003, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2184/2005 al Comisiei din 23 decembrie 2005, trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că în mod normal un agricultor a putut detecta caracterul neeligibil pentru ajutorul respectiv al suprafețelor pentru utilizarea cărora, pentru desfășurarea activității sale agricole, nu dispune de nicio marjă de manevră și/sau pe care nu poate exercita această activitate, în considerarea restricțiilor care rezultă din desfășurarea unei activități neagricole pe aceleași suprafețe. Pentru a se aprecia dacă în mod normal eroarea comisă putea fi detectată de acest agricultor, trebuie să ne situăm în momentul plății ajutorului. Aprecierea efectuată în temeiul articolului 73 alineatul (4) din Regulamentul nr. 796/2004 trebuie să fie efectuată în mod separat pentru fiecare dintre anii în cauză.

Articolul 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2184/2005, trebuie interpretat în sensul că, în circumstanțe precum cele din litigiul principal, trebuie să se considere că un agricultor este de bună-credință dacă avea în mod sincer convingerea că suprafețele respective erau eligibile pentru ajutor. Aprecierea bunei-credințe a acestui agricultor, în sensul articolului 73 alineatul (5) din Regulamentul nr. 796/2004, trebuie să se efectueze în mod separat pentru fiecare dintre anii în cauză, iar această bună-credință trebuie să persiste până la finalul celui de al patrulea an de la data plății ajutorului.

Semnături